

2020

SANSKRIT — HONOURS

Seventh Paper

(Course - I)

Full Marks : 50

The figures in the margin indicate full marks.

*Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

Unit - I

(Marks : 40)

1. अधोलिखितयोः एकतरस्य उत्तरं देयम्।

- (a) कर्मप्रवचनीयस्वरूपं सोदाहरणं विविच्य तद्योगे द्वितीयाविभक्तिप्रयोगस्य सोदाहरणं सूत्रमेकं, पञ्चमीविभक्ति-
प्रयोगस्य सोदाहरणं सूत्रमेकं, सप्तमी-विभक्तिप्रयोगस्य सोदाहरणं सूत्रमेकं च लेखनीयम्। 4+2+2+2
- (b) अपादानकारकविधायकं प्रधानं पाणिनिसूत्रं लिखित्वा दीक्षितवचनानुसारेण तत् सोदाहरणं व्याख्येयम्। कर्मणि
पञ्चमीविभक्तिप्रयोगस्य सोदाहरणं सूत्रमेकं, हेतौ पञ्चमीविभक्तिप्रयोगस्य सोदाहरणं सूत्रमेकं च लेखनीयम्।
1+5+2+2

2. अधोलिखितेषु यथेच्छं सूत्रद्वयं दीक्षितवचनानुसारेण संस्कृतभाषया सोदाहरणं व्याख्येयम्। 10×2

- (a) तथायुक्तं चानीप्सितम्।
(b) साधकतमं करणम्।
(c) कर्मणा यमभिप्रैति स सम्प्रदानम्।
(d) येनाङ्गविकारः।
(e) यस्य च भावेन भावलक्षणम्।
(f) उभयप्राप्तौ कर्मणि।

3. अधोनिर्दिष्टयोः कस्यचनैकस्य आशयः स्पष्टीकरणीयः। 10×1

- (a) कर्म इत्यनुवृत्तौ पुनः कर्मग्रहणमाधारनिवृत्त्यर्थम्।
(b) विनापि तद्योगे तृतीया 'बृद्धो यूने'त्यादि-निर्देशात्।

Please Turn Over

Or,

4. अधोरेखाङ्कितानां पदानां द्वितयस्य कारकविभक्ति-प्रयोगः सकारणं सूत्रोल्लेखपूर्वकं च निर्णयः। 5×2
- (a) मुनित्रयं नमस्कृत्य तदुक्तीः परिभाव्य च।
(b) एकादशीमुपवसन्ति निरम्बुभक्षाः।
(c) काकेन गृहं जानाति।
(d) पापे अभिनिवेशः।
(e) स्पृहयामि अस्मै दुर्ललिताय वालकाय।
(f) शिष्यः उपाध्यायात् शास्त्रमधीते।

Unit - II

(Marks : 10)

5. Answer *any one* of the following :

- (a) Write a brief note on **Analogy** with examples. 10
(b) Define and illustrate **Anaptyxis** and Metathesis. Show the difference between them citing examples. 3+3+4

Or,

6. Write short notes on *any two* of the following :

- (a) Assimilation
(b) Epenthesis
(c) Syncope
(d) Aphaeresis.

5×2